

TIPUS ASSIGNATURA	TRONCAL TITULACIÓ		
PROFESSORS/RES	Raquel PIQUE i HUERTA		
CALENDARI	PRIMER QUATRIMESTRE		
GRUPS	1, 3		
CRÈDITS TEÒRICS	4.5	CRÈDITS PRÀCTICS/TI	1.5

OBJECTIUS

- L'assignatura de Prehistòria pretén donar una visió general de la història de la humanitat, des de llurs orígens fins a les primeres economies agrícoles.
- Donar les bases sobre les que es sustenta l'evolució del gènere Homo: conceptes biològics i culturals.
- Sensibilitzar a l'estudiant dels criteris que defineixen als grups humans, així com de les diverses formes en que s'organitzen social i econòmicament.

TEMARI

BLOC 1. - Teoria i mètode en arqueologia

Tema 1. El concepte d'història, prehistòria i arqueologia.

Tema 2. Principals corrents de pensament i plantejaments teòrics.

Tema 3. L'objecte d'estudi en prehistòria, fonts d'informació.

Tema 4. El temps en arqueologia

BLOC 2. - El procés d'humanització

Tema 5. L'evolucionisme

Tema 6. La definició del gènere *Homo*

Tema 7. Els protagonistes de l'evolució abans dels humans

Tema 8. Les primeres espècies humanes: *Homo habilis*, *Homo ergaster*, *Homo erectus*, *Homo rudolfensis* i *Homo antecessor*

Tema 9. Les relacions filogenètiques dels homínids

Tema 10. La tecnologia i la producció d'instruments

Tema 11. Subsistència i organització social dels primers homínids.

BLOC 3. – La humanitat moderna.

Tema 12. El registre fòssil: cronologia, distribució, variabilitat específica i relacions filogenètiques

Tema 13. *Neandertal* i *Sapiens*: el debat sobre l'origen i expansió dels humans moderns

Tema 14. El poblament d'Amèrica i Oceania: Les colonitzacions prehistòriques

Tema 15. De la cacera especialitzada a l'economia d'ampli espectre, estratègies de subsistència durant el Pleistocè Mig i Superior

Tema 16. La tecnologia en el Pleistocè mig i superior.

Tema 17. L'organització social de les comunitats caçadores-recol·lectores

Tema 18. Manifestacions simbòliques, art i pràctiques funeràries.

BLOC 4. - La crisi del mon paleolític i l'origen de la producció d'aliments

Tema 19. Paleolític superior final, mesolític i neolític: ruptura o continuïtat?

Tema 20. La variabilitat del registre arqueològic a finals del Pleistocè e inicis de l'Holocè.

Tema 21. El concepte de Neolític, qüestions de definició. Innovacions tecnològiques, emmagatzematge i sedentarisme. Teories sobre l'origen de la producció d'aliments.

Tema 22. Les primeres societats agrícoles al Proper Orient. Les primeres societats agrícoles a Amèrica.

BIBLIOGRAFIA

ARDREY, R. 1978. *La evolución del hombre: la hipótesis del cazador*. Madrid, Alianza Editorial.

ARSUAGA FERRERAS, J. L. 1998. *La Especie elegida. La larga marcha de la evolución humana*. Madrid Temas de Hoy

AURENCHE, O.; KOZLOWSKI, S.K. 2003. *El origen del neolítico en el Próximo Oriente. El paraíso perdido*. Barcelona: Ariel

BERNABEU, J.; AURA, E.; BADAL, E. 1993. *Al Oeste del Eden. Las primeras sociedades agrícolas en la Europa Mediterránea*. Madrid, Ed. Síntesis

BOYD, R.; SILK, J. B. 2001. *Cómo evolucionaron los humanos*. Barcelona, Ariel

CAVALLI-SFORZA, L. i F. 1994. *Qui som. Història de la diversitat humana*. Barcelona, Proa

CELA CONDE, C.J., AYALA, F.J. 2001. *Senderos de la evolución humana*. Madrid: Alianza

CHALINE, J. 1997. *Del simio al hombre. Una familia poco común*. Madrid, Akal

CHAMPION, T.; GAMBLE, C.; SHENNAN, S.; WHITTLE, A. 1988. *Prehistoria de Europa*. Barcelona, Crítica

COHEN, M.N. 1981. *La crisis alimentaria de la prehistoria*. Madrid, Alianza Universidad

DENNELL, R. 1987. *Prehistoria económica de Europa*. Barcelona, Crítica

DOMÍNGUEZ-RODRIGO, M. 1996. *En el principio de la humanidad*. Madrid, Síntesis

DOMÍNGUEZ-RODRIGO, M. 1997. *El Primate excepcional. El origen de la conducta humana*. Barcelona, Ariel

FIEDEL, S. J. 1996. *Prehistoria de América*. Crítica: Barcelona.

GAMBLE, C. 1990. *El poblamiento paleolítico de Europa*. Barcelona, Crítica

GAMBLE, C. 2001. *Las sociedades paleolíticas de Europa*. Barcelona, Ed. Ariel

GOULD, S.J. 1997. *La falsa medida del hombre*. Barcelona, Crítica

MOURE ROMANILLO, A., GONZÁLEZ MORALES, M. 1992. *La expansión de los cazadores*. Madrid: Síntesis.

JOHANSON, D. EDEY, M. 1993. *El Primer antepasado del hombre*. Barcelona, RBA

KUPER, A. 1996. *El Primate elegido. Naturaleza humana y diversidad cultural*. Barcelona, Crítica

LEAKEY, R. E. 1993. *La Formación de la humanidad*. Barcelona, RBA

LEAKEY, R. E.; LEWIN, R. 1994. *Nuestros orígenes. En busca de lo que nos hace humanos*. Barcelona, Crítica.

LEWIN, R. 1994. *Evolución humana*. Barcelona, Salvat

LEWIN, R. 2000. *Evolucion humana. La más amplia perspectiva acerca de los orígenes de la humanidad*. Barcelona, Salvat

MOURE, A.; GONZALEZ, M.R. 1992. La expansión de los cazadores. Paleolítico Superior y Mesolítico en el Viejo Mundo. Madrid, Síntesis

QUEROL, M. A. 1991. *De los primeros seres humanos*. Madrid, Síntesis

RAMOS MUÑOZ, J. 1999. *Europa Prehistórica. Cazadores y Recolectores*. Madrid: Sílex

REICHHOLH, J.H. 2001. *La aparición del hombre*. Biblioteca de Bolsillo, Barcelona, Ed. Crítica

STRINGER, C.; GAMBLE, C. 1996. *En busca de los Neandertales*. Barcelona, Ed. Crítica

TATTERSALL, I. 1998. *Fer-se humà. La singularitat de l'home i l'evolució*. Barcelona, Edicions 62

AVALUACIÓ

L'avaluació de la primera part de l'assignatura es farà mitjançant un examen i un treball bibliogràfic.